

Studiekvalitetsrapport 2010 for sosiologi

1. INNTAKSKVALITET

Med inntakskvalitet siktes det til studentens forkunnskaper og forutsetninger når de begynner på et studium ved UiO.

a) Kommenter eventuelle vesentlige endringer i søkertall og poenggrenser for opptak til grunnutdanninger og mastergradsstudier i 2010, herunder også eventuelle endringer i førsteprioritetssøkere til grunnutdanningene.

Rammene for bachelorprogrammet i sosiologi var på 110 plasser, altså 30 plasser mindre enn fra 2009. Sosiologi hadde en oppgang på 6% (fra 2201 i 2009 til 2342 i 2010) i antall søkere, men det var 9% (fra 266 i 2009 til 245 i 2010) færre primærseekere til programmet. Poenggrensen økte fra 49,8 til 50,8 og 41,2 til 44 for førstegangsvitnemål.

Rammene for masterprogrammet var 61 plasser, 9 plasser mindre enn i 2009. Poenggrensen var 63,1 noe som er en økning fra 2009 da poenggrensen var 62,71. Det var også en økning i antall søkere fra 117 i 2009 til 152 i 2010. Vi er fornøyde med en økning i antall søkere og en heving av poenggrensen for både bachelor- og masterprogrammet.

Faglig og administrativ stab opplever at studentene på bachelorprogrammet og masterprogrammet er engasjerte i eget fag, noe som blir reflektert gjennom et aktivt PU som rekrutterer mange studenter. I 2010 startet PU en arbeidslivsgruppe som blant annet arrangerte en vellykket workshop om kompetansekartlegging og jobbmuligheter i regi av Karrieresenteret ved UiO spesielt tilrettelagt for sosiologistudenter. "Sosiologisk filmklubb" og "Møt din professor" har blitt faste møtepunkter mellom vitenskapelige ansatte og studenter.

b) Kommenter kort programmenes status og utfordringer i rekrutteringsarbeidet, herunder for eksempel særskilte tiltak rettet mot underrepresentert kjønn.

Sosiologi arrangerte også i 2010 et vellykket informasjonsmøte om masterprogrammet, i tillegg til deltagelse på SV-fakultetets mastermesse.

2. RAMMEKVALITET

Med rammekvalitet siktes det til kvaliteten på det helhetlige fysiske og psykososiale læringsmiljøet.

a) Hvilke eventuelle nye tiltak har programmene iverksatt innenfor læringsmiljøfeltet, herunder tiltak av både faglig og psykososial art og tiltak rettet mot spesielle grupper av studenter?

I 2009 ble tre stipendiater utnevnt som kontaktpersoner for BA-studentene på sosiologi. Disse har satt i gang arrangementer for å øke kull- og fagtilhørigheten for BA-studentene, blant annet flere "Luncher over en masteroppgave" hvor sosiologer og tidligere masterstudenter ved UiO inviteres til å komme og fortelle om oppgaven sin og arbeidet med den. Andre arrangementer de har stått for har vært filmvisning for nye bachelorstudenter og fagquiz i forkant av eksamen. I tillegg har de fungert som et bindeledd mellom studenter og andre vitenskapelig ansatte, og på denne måten ønsker vi at avstanden studentene tidvis kan føle til de vitenskapelig ansatte vil reduseres. Dette har fungert godt og kommer til å videreføres.

Tiltakene beskrevet under 4a har hatt som formål både å øke læringsutbyttet, men også for å bedre læringsmiljøet. De to punktene er knyttet tett sammen.

b) Gi en kortfattet oversikt over antall klagesaker og varslinger programmene har mottatt på det fysiske og psykososiale læringsmiljøet. Beskriv kort og anonymisert hva de har omhandlet, samt om sluttrapport i varslingssakene er levert.

Vi har ikke mottatt noen klager på det fysiske eller psykososiale læringsmiljøet i 2010.

3. PROGRAMKVALITET

Med programkvalitet siktes det til kvalitet i studieplanen og organiseringen av læringsarbeidet.

- a) Angi kort programmenes status og utfordringer på internasjoniseringsfeltet. Hvilke spesielle tiltak har programmene iverksatt for å øke internasjoniseringen?

Hittil har internasjoniseringsarbeidet ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi hovedsakelig vært forankret i administrasjonen. Instituttet har inngått relativt mange utvekslingsavtaler, med stor geografisk spredning – inkludert land i sør. Instituttet har vært blant de beste m.h.t. antallet inn- og utreisende studenter på instituttnivået, og har anstrengt seg for å sikre at studentene får innpasset delstudier fra utlandet. På bachelornivået har studieprogrammene for sosiologi og samfunnsgeografi begge en struktur som ivaretar muligheter for studentutveksling. På masternivået i sosiologi er strukturen på programmet slik at det vanskeliggjør å få til delstudier i utlandet på normert tid, mens masterprogrammet i samfunnsgeografi ivaretar muligheten for delstudier i utlandet. Generell informasjonsarbeid og personlig veiledning mht studentens valg av vertsuniversitetet og moduler er et viktig innslag i arbeidet med internasjonisering.

- b) De enheter som har fått innvilget stimuleringsmidler til internasjonisering bes om å rapportere om bruk av midler i henhold til plan.

Høsten 2010 opprettet Instituttet en arbeidsgruppe med oppgave å foreta en innledende gjennomgang av internasjoniseringsarbeidet, i første omgang en vurdering av avtaleportefølje. Denne gjennomgang skal i neste omgang danne basis for en mer langsiktig modell for dette arbeidet. Arbeidsgruppen avholdt 8 møter, og drøftet følgende punkter:

- a. Hvilke forpliktelser har Instituttet overfor utreisende studenter?
- b. Hvilke forpliktelser har Instituttet overfor innreisende studenter?
- c. På hvilken måte ivaretar sosiologi og samfunnsgeografi engelskspråklig undervisning som er en forutsetning for denne type internasjonisering?
- d. Hvilke utvekslingsavtaler bør avsluttes og hvilke bør videreføres når eksisterende avtaler opphører?
- e. Finnes det universitetsmiljøer som det er gode faglige grunner til å opprette tettere samarbeid med?
- f. Hvordan kan internasjoniseringsarbeidet føres videre og holdes oppdatert?

Arbeidsgruppen anbefalte Instituttet å utvide de internasjonale relasjonene til å omfatte noe mer enn bare studentutveksling og arbeide for et bredere engasjement i den vitenskapelige staben. Slike avtaler vil ha bedre forutsetninger for å avspeile utviklingen i de to fagene, samtidig som de kan bli mer meningsfulle for miljøet.

- c) De programmer som har planer om arbeid med etablering eller videreutvikling av fellesgrader bes kort rapportere om status for arbeidet.

Det er på dette tidspunktet ingen planer om arbeid med etablering eller videreutvikling av fellesgrader.

4. UNDERVISNINGSKVALITET

Med undervisningskvalitet siktes det til kvaliteten på undervisning og veiledning slik at studentenes læringsutbytte blir best mulig.

a) Hvilke utfordringer har programmene møtt i arbeidet med å bedre undervisningskvaliteten og hvilke tiltak er satt i verk for møte disse utfordringene?

Flere tiltak ble i 2010 iverksatt for å øke læringsutbytte og kullfølelsen til studentene på bachelorprogrammet i sosiologi. Fra om med høsten 2010 ble emnet SOS1000, som er et 20-poengsemne, forbeholdt BA-studenter i sosiologi, noe som gjør at studentene samles i større grad fra første semester. Målsetningen har vært å bedre kulltilhørigheten og gjøre det enklere å gjennomføre målrettede tiltak for sosiologistudentene det første semesteret de går på programmet. Ved å lukke emnet har det vært mulig å satse mer på seminarundervisningen i emnet med færre studenter per seminar. For emnet SOS1003 gjorde man tilsvarende grep i 2009, hvor man gjorde seminarundervisningen obligatorisk for studenter i sosiologi, og arrangerte egne seminarer for denne gruppen. Det ble også innført en felles, obligatorisk bacheloroppgave våren 2010. Til sammen er nå 40 studiepoeng forbeholdt BA-studenter i sosiologi.

40-gruppen i sosiologi har blitt endret for å gjøre tilbudet mer fleksibelt, med større valgfrihet for de studentene som tar en 40-gruppe i sosiologi.

b) Enhetene ble tildelt ekstra ressurser til utvikling av studiekvalitet for 2010 dels på grunn av reduserte opptaksrammer med kompensasjon for reduserte studiepoengsinntekter fra og med høsten 2010, dels gjennom økt rammetildeling, se enheters disposisjonsskriv. Det bes om at de programmer dette gjelder rapporterer om hvordan disse midlene brukes.

Reduksjon av 150 plasser på bachelor fordelt slik¹:

Europastudier : 5 (8)

Offentlig administrasjon og ledelse: 5 (8)

Psykologi: 10 (6)

Statsvitenskap: 35 (18)

Sosiologi: 30 (21)

Sosialantropologi: 30 (24)

Samfunnsøkonomi, 3-årig: 30 (24)

Samfunnsgeografi: 5 (9)

SUM: 150 (10)

50 plasser på master fordelt slik:

Midl. Udisponerte: 10

Samfunnsgeografi: 3 (11)

Sosiologi: 9 (13)

Statsvitenskap: 10 (8)

Samfunnsøkonomi, 5-årig: 5 (9)

Samfunnsøkonomi: 8 (9)

Sosialantropologi: 5 (9)

SUM: 50 (11)

¹ Antall. Prosent reduksjon i parentes

Rammetildeling til styrket studiekvalitet fordelt slik²:

Studiekvalitet	
ISS	485
ISV	591
PSI	522
TIK	26
SAI	167
ØI	306
Fakadm	487
Total	2584

Nedgangen i antall studieplasser har medført at det er færre studenter på seminarene. Dette igjen kan bidra til å styrke studiekvaliteten. Reduksjonen er relativt ny og de konsekvenser for den langsiktige planleggingen er derfor ikke helt klart ennå.

Våren 2010 innførte man automatisk begrunnelse som en prøveordning for alle på fellesemnene i sosiologi på bachelornivå, SOS1003/S og SVMET1010. Det bidrar til mer rettferdighet at alle studenter får begrunnelse, i tillegg til at begrunnelsene har lik utforming for alle. Det viktigste er allikevel at det siden alle studentene får begrunnelse på eksamen vil det sannsynligvis øke læringsutbyttet. Dette ble videreført høsten 2010 på fem store emner på bachelornivå: SOS1000, SOS1001, SOS2001, SOS1120 og SVMET1010. Erfaringene har vært positive, både fra studenter og undervisere, og dette er planlagt videreført høsten 2011.

På grunn av positive erfaringer fra andre studieprogrammer planlegger sosiologi også å være med på utvidet semesterstart høsten 2011. Dette er et viktig ledd i å forbedre gjennomstrømmingen og forhindre frafall på bachelorprogrammet.

c) Finnes det trekk ved utviklingen av undervisningskvaliteten i 2010 som programmene ønsker å trekke fram i tillegg til det som er beskrevet ellers i rapporten?

De mest vesentlige utviklingstrekkene er beskrevet under forrige punkt.

5. RESULTATKVALITET

Med resultatkvalitet siktes det til studentenes læringsutbytte, personlige utvikling og gjennomføring i forhold til studieplanens mål. Inkluderer også arbeidslivsrelevans.

a) Kommenter kort eventuelle endringer i studiepoengproduksjonen per programstudent og i antallet oppnådde grader³.

Begrepsforklaring studiepoengproduksjon

Aktive studenter (Aktive): Antall studenter på studieprogram pr år (antall studenter vår + antall studenter høst, deles deretter på to). For å regnes som aktiv må studenten være plassert på dette programmet i rapporteringen til DBH.

Snitt: Antall studiepoeng delt på antall studenter.

² Tabell fra disposisjonsskriv for SV-fakultetet 2010

³ Fakultetet vil utarbeide oversikter programmene kan kommentere.

Bachelorprogrammet Sosiologi

	År	Aktive	Snitt
SVB-SOS	2008	306	41,6
SVB-SOS	2009	291	41,2
SVB-SOS	2010	292	42,2

Masterprogrammet Sosiologi

	År	Aktive	Snitt
SVM2-SOS	2008	260,5	35,7
SVM2-SOS	2009	208,5	33,2
SVM2-SOS	2010	177,5	37,1

Studiepoengsproduksjonen er relativt stabil. Vi ser imidlertid at det er en stor nedgang i antall aktive studenter på master. Vi har i dag ikke full oversikt over hva dette kan komme av. Noe av nedgangen kommer nok av reduksjonen av studieplasser, men dette forklarer ikke nedgangen fullt ut.

Antall oppnådde grader

Studieprogram	Kandidater 2007	Kandidater 2008	Kandidater 2009	Kandidater 2010
SVB-SOS	42	64	75	49
SMV2-SOS	63	90	59	61

Det er vanskelig å kommentere antall avlagte grader da dette ikke sier noe om gjennomstrømningen for enkelte kull. I forhold til studiepoengsproduksjonen, er det også vanskelig å vite hva reduksjonen i antall kandidater på bachelor kan komme av. Når det gjelder master, kan det se ut som om antall grader stabiliserer seg.

b) Angi kort eventuelle særskilte tiltak i 2010 som har vært iverksatt for å forbedre gjennomstrømningen?

Det har de siste årene vært større fokus på å gjøre en tettere kobling mellom spesialiseringsemnene (både på bachelor- og masterprogrammet) og instituttets 5-6 kjerneområder for forskning. På bachelorprogrammet er det lagt vekt på koblingen mellom spesialiseringsemnene bacheloroppgaven og spesialiseringsemnene. På masterprogrammet gjøres denne koblingen gjennom en strammere struktur som vi håper vil øke gjennomstrømningen. En egen nettside for prosjekter masterstudenter kan knytte seg til i forbindelse med skriving av masteroppgaven, i tillegg til to møter hvor forskerne har presentert disse prosjektene, er også med på å koble studentene opp mot pågående forskning ved instituttet. Dette vil forhåpentligvis også forbedre gjennomstrømningen på masterprogrammet.

Se også punktet ”undervisningskvalitet” som er tett knyttet til resultat kvaliteten.

6. STYRINGSKVALITET

Med styringskvalitet siktes det til institusjonens evne til å styre kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av egen virksomhet.

a) Gi en kort egenvurdering av det samlede studiekvalitetsarbeidet i 2010. Det bes om en oversikt over gjennomførte evalueringer (deltagerevaluering på program, periodisk emne- og programevaluering, tilsynssensorrapporter o.l som er lagt til grunn for vurderingene). Vi ønsker også vurderinger knyttet til forankring og synliggjøring av kvalitetsarbeidet, hvilke utfordringer programmene anser bør ha størst prioritet, samt eventuelle forslag til endringer og forbedringer i kvalitetsarbeidet.

Det har i løpet av 2010 blitt skrevet tre tilsynssensorrapporter for sosiologi. Professor Olav Korsnes ved UiB, har skrevet for bachelorprogrammet i sosiologi, professor Per Morten Schifloe ved NTNU har skrevet for masterprogrammet i sosiologi og professor Kristen Ringdal ved NTNU har skrevet en rapport for metodeemnene på bachelor- og masterprogrammet.

Til grunn for tilsynssensorrapportene ligger blant annet grundige evalueringer som har blitt foretatt av SOS2001 og SOS3090. Våren 2011 kommer mange av emnene på masternivå til å bli evaluert, blant annet alle spesialiseringsemnene og masteroppgaven SOS4090.

Det har også blitt gjennomført studentevalueringer per e-post av bachelorprogrammet etter nyttår 2011. Svarprosenten var lav (ca 15 % svarte), så svarene kan ikke regnes å være representative, men tilbakemeldingene er allikevel nyttige og kommer til å bli fulgt opp.

Synliggjøring og publisering av rapporter og annet kvalitetsarbeid er noe som jobbes med kontinuerlig.